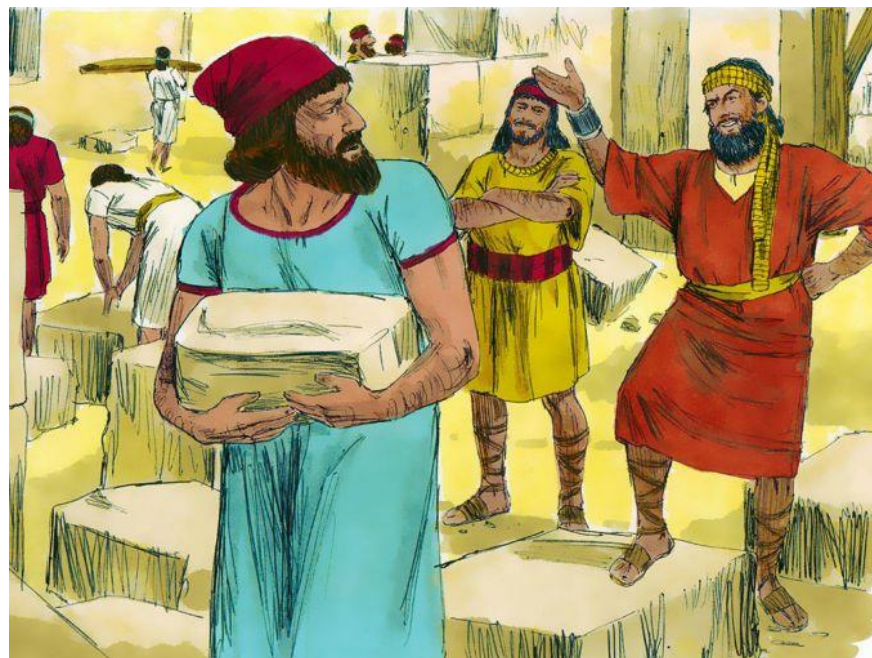

EZRA-NECHEMIAH

CHAPTER 4: ANCIENT ANTISEMITISM

R' Yair Lichtman

DECEMBER 6, 2023
CONGREGATION OR TORAH

פרשת וישב תשפ"ד

(1) EZRA 4

(1) Now when the adversaries of Judah and Benjamin heard that the children of the captivity were building a temple to Hashem, the God of Israel; (2) then they drew near to Zerubbabel, and to the heads of fathers' houses, and said to them, "Let us build with you; for we seek your God, as you do; and we sacrifice to him since the days of Esar Haddon king of Assyria, who brought us up here." (3) But Zerubbabel, and Jeshua, and the rest of the heads of fathers' houses of Israel, said to them, "You have nothing to do with us in building a house to our God; but we ourselves together will build to Hashem, the God of Israel, as king Cyrus the king of Persia has commanded us." (4) Then the people of the land weakened the hands of the people of Judah, and troubled them in building, (5) and hired counselors against them, to frustrate their purpose, all the days of Cyrus king of Persia, even until the reign of Darius king of Persia. (6) In the reign of Ahasuerus, in the beginning of his reign, they wrote an accusation against the inhabitants of Judah and Jerusalem. (7) In the days of Artaxerxes, Bishlam, Mithredath, Tabeel, and the rest of his companions wrote to Artaxerxes king of Persia; and the text of the letter was written in Aramaic, and set forth in Aramaic. (8) Rehum the chancellor and Shimshai the scribe wrote a letter against Jerusalem to Artaxerxes the king as such: (9) Then Rehum the chancellor, and Shimshai the scribe, and the rest of their companions, the Dinaites, and the Apharsathchites, the Tarpelites, the Apharsites, the Archevites, the Babylonians, the Shushanchites, the Dehaites, the Elamites, (10) and the rest of the nations whom the great and noble Osnappar brought over, and set in the city of Samaria, and in the rest of the country beyond the River, and so forth. (11) This is the copy of the letter that they sent to Artaxerxes the king: "Your servants the men beyond the River, and so forth. (12) Be it known to the king, that the Jews who came up from you are come to us to Jerusalem; they are building the rebellious and the bad city, and have finished the walls, and repaired the foundations. (13) Be it known now to the king that if this city is built, and the walls finished, they will not pay tribute, custom, or toll, and in the end it will be hurtful to the kings. (14) Now because we eat the salt of the palace, and it is not appropriate for us to see the king's dishonor, therefore have we sent and informed the king; (15) that search may be made in the book of the records of your fathers, so shall you find in the book of the records, and know that this city is a rebellious city, and hurtful to kings and provinces, and that they have moved sedition within the same of old time; for which cause was this city laid waste. (16) We inform

(א) וישמעו צרי יהודה ובנימין כי בני הגולה בונים היכל ליי אלהי ישראל. (ב) וישאו אל זרובבל ואלי ראשי האבות ויאמרו להם נבנה עמכם כי ככם נדרוש לאלהיכם [ולו] (ולא) אנחנו זבחים מימי אסר חדן מלך אשור המעלה אתנו פה. (ג) ויאמר להם זרובבל וישוע ושאר ראשי האבות לישראל לא לכם ולנו לבנות בית לאלהינו כי אנחנו יחד נבנה ליי אלהי ישראל כאשר צונו המלך כורש מלך פרס. (ד) ויהי עם הארץ מרפים ידי עם יהודה [ומבבלים] (ומבלהים) אותם לבנות. (ה) וסכרים עליהם יועצים להפר עצתם כל מי כורש מלך פרס ועד מלכות דריגוש מלך פרס. (ו) ובמלכות אחשורוש בתחלת מלכותו כתבו שטנה על ישיבי יהודה וירושלם. (ז) ובימי ארמחששתא כתב בשלם מתרדת טבאל ושאר פנותרו על ארמחששתא מלך פרס וכתב הנשנתו פתוב ארמית ומתרגם ארמית. (ח) רחום בעל טעם ושמי ספרא כתבו אגרה חדה על ירושלם לארמחששתא מלכא פנמא. (ט) אדון רחום בעל טעם ושמי ספרא ושאר כנותרו דיןא ונפרסתכיא טרפליא אפרסיא [ארפניא] (ארכויו) בבליא שושנכיא [דקיא] (דהוא) עלמא. (י) ושאר אמיא די הגלי אסנפר רבא ויקירא והותב המו בקריה די שמרין ושאר עבר נהרה ובענת. (יא) דנה פרשגן אגרתא די שלחו עלוהי על ארמחששתא מלכא עבדיך אנש עבר נהרה ובענת. (יב) ידיע להוא למלכא די יהודיא די סלקו מן לותר עלניא אתו לירושלם קריתא מרדתא ובאישתא בנין [נשוריא] (ושורי) [שכלילין] (אשכללו) ואשיא יחיטו. (יג) פען ידיע להוא למלכא די הו קריתא דך תתבנא ונשוריא ישתכללון מנדה בלו נהלך לא ינתנו ונפתם מלכים תהנזק. (יד) פען כל קבל די מלח היכלא מלחנא וערות מלכא לא אריד לנא למחזא על דנה שלחנא והודענא למלכא. (טו) די יבקר בספר דכרניא די אבהתך ותהשפח בספר דכרניא ותנדה די קריתא דך קריא מרדא ומהנזקת מלכין ומדנו ואשפתדור עבדין בגנה מן יומת עלמא על דנה קריתא דך החרבת. (טז) מהודעין אנחנה למלכא די הו קריתא דך תתבנא ונשוריא ישתכללון לקבל

the king that, if this city be built, and the walls finished, by this means you shall have no portion beyond the River." (17) The king sent an answer: "To Rehum the chancellor, and to Shimshai the scribe, and to the rest of their companions who dwell in Samaria, and in the rest of the country beyond the River: Peace and so forth. (18) The letter which you sent to us has been plainly read before me. (19) I decreed, and search has been made, and it is found that this city of old time has made insurrection against kings, and that rebellion and sedition have been made therein. (20) There have been mighty kings also over Jerusalem, who have ruled over all the country beyond the River; and tribute, custom, and toll, was paid to them. (21) Now make a decree to cause these men to cease, and that this city not be built, until a decree shall be made by me. (22) Take heed that you not be slack herein. Why should damage grow to the hurt of the kings?" (23) Then when the copy of king Artaxerxes' letter was read before Rehum, and Shimshai the scribe, and their companions, they went in haste to Jerusalem to the Jews, and made them to cease by force and power. (24) Then ceased the work of the house of God which is at Jerusalem; and it ceased until the second year of the reign of Darius king of Persia.

דנה חלק בעבר נהרא לא איתי לה. (יז)
 פתגמא שלח מלכא על רחום בעל טעם
 ושמישי ספרא ושאר כנותהון די תבין
 בשמרין ושאר עבר נהרה שלם וכעת. (יח)
 נשתנא די שלחתון עלינא מפרש קרי קדמי.
 (יט) ומני שים טעם ובקרו והשפחו די קריתא
 דה מן יומת עלמא על מלכין מתנשאה ומרד
 ואשתדור מתעבד בה. (כ) ומלכין תקיפין הון
 על ירושלם ושליטין בכל עבר נהרה ומדה
 בלו ונהלף מתיהב להון. (כא) כען שימו טעם
 לבטלא גבריא אלה וקריתא דה לא תתבנא עד
 מני טעמא ותשם. (כב) וזהירין הון שלו
 למעבד על דנה למה ישגא חבלא להנזקת
 מלכין. (כג) אדון מן די פרשגון נשתנא די
 ארתחששתא מלכא קרי קדם רחום ושמישי
 ספרא וכנותהון אלו בבהילו לירושלם על
 יהודיא ובטלו המו באדרע וחיל. (כד) באדון
 בטלת עבית בית אלהא די בירושלם והות
 בטלא עד שנת תרמין למלכות דריוש מלך
 פרס.

WHO ARE THE ENEMIES OF YEHUDA AND BINYAMIN?

(2) MELAKHIM B 17:1-8, 24-33

(א) בשנת שנים עשרה לאחז מלך יהודה מלך הושע בן אלה בשמרון על ישראל תשע שנים. (ב) ויעש הרע בעיני י"י רק לא כמלכי ישראל אשר היו לפניו. (ג) עליו עלה שלמנאסר מלך אשור ויהי לו הושע עבד וישב לו מנחה. (ד) וימצא מלך אשור בהושע קשר אשר שלח מלאכים אל סווא מלך מצרים ולא העלה מנחה למלך אשור כשנה בשנה ויעצרהו מלך אשור ויאסרהו בית כלא. (ה) ויעל מלך אשור בכל הארץ ויעל שמרון ויצר עליה שלש שנים. (ו) בשנת התשעית להושע לכד מלך אשור את שמרון ונגל את ישראל אשורה וישב אותם בחלח ובחבור נהר גוזן וערי מדי. (ז) ויהי כי חטאו בני ישראל לי"י אלהיהם המעלה אתם מארץ מצרים מתחת יד פרעה מלך מצרים וייראו אלהים אחרים. (ח) וילכו בחקות הגוים אשר הוריש י"י מפני בני ישראל ומלכי ישראל אשר עשו... (כד) ויבא מלך אשור מבבל ומפונה ומענא ומחמת וספרונים וישב בערי שמרון תחת בני ישראל וירשו את שמרון וישבו בעריה. (כה) ויהי בתחלת שבתם שם לא יראו את י"י וישלח י"י בהם את האריות ויהיו הרגים בהם. (כו) ויאמרו למלך אשור לאמר הגוים אשר הגליה ותושב בערי שמרון לא ידעו את משפט אלהי הארץ וישלח בהם את האריות והנם מיתים אותם כאשר אינם ידעים את משפט אלהי הארץ. (כז) ויצו מלך אשור לאמר הליכו שמה אחד מהפגנים אשר הגליהם משם וילכו וישבו שם וירם את משפט אלהי הארץ. (כח) ויבא אחד מהפגנים אשר הגלו משמרון וישב בבית אל ויהי מורה אתם איד ויראו את י"י. (כט) ויהיו עושים גוי אלהי ויניחו בבית הבמות אשר עשו השמרנים גוי גוי בעריהם אשר הם יושבים שם. (ל) ואנשי כבל עשו את סכות בנות ואנשי כות עשו את נרגל ואנשי חמת עשו את אשימא. (לא) והעוים עשו נבחו ואת תרפק והספרונים שרפים את בנייהם באש לאדרמלך וענמלך [אלהי] [אלה] [ספרונים] [ספרים]. (לב) ויהיו יראים את י"י ויעשו להם מקצותם פהגימות ויהיו עושים להם בבית הבמות. (לג) את י"י היו יראים ואת אלהיהם היו עבדים כמשפט הגוים אשר הגלו אתם משם.

(1) In the twelfth year of Ahaz king of Judah, Hoshea the son of Elah began to reign in Samaria over Israel, and he reigned nine years. (2) And he did that which was evil in the sight of Hashem, yet not like the kings of Israel that were before him. (3) Shalmaneser king of Assyria came up against him; and Hoshea became his servant and brought him tribute. (4) And the king of Assyria found conspiracy in Hoshea, for he had sent messengers to So king of Egypt, and he did not offer tribute to the king of Assyria as he had done year by year; therefore the king of Assyria shut him up and bound him in prison. (5) Then the king of Assyria came up throughout all the land, and he went up to Samaria and besieged it for three years. (6) In the ninth year of Hoshea, the king of Assyria took Samaria, and exiled Israel to Assyria, and placed them in Halah, and in Habor, on the river of Gozan, and in the cities of the Medes. (7) And it was so, because the Children of Israel had sinned against Hashem their God who brought them up out of the land of Egypt from under the hand of Pharaoh king of Egypt, and they had feared other gods. (8) And they walked in the customs of the nations whom Hashem cast out from before the Children of Israel and of the kings of Israel which they practiced... (24) And the king of Assyria brought men from Babylon, and from Cuthah, and from Avva, and from Hamath and Sepharvaim, and placed them in the cities of Samaria instead of the Children of Israel; and they possessed Samaria and dwelled in its cities. (25) And so it was, at the beginning of their dwelling there, that they did not fear Hashem; therefore Hashem sent lions among them, which killed some of them. (26) Therefore they spoke to the king of Assyria, saying, "The nations which you have exiled and placed in the cities of Samaria do not know the manner of the God of the land; therefore He has sent lions among them, and, behold, they slay them, because they do not know the manner of the God of the land." (27) Then the king of Assyria commanded, saying, "Carry there one of the priests whom you exiled from there; and let them go and dwell there, and let him teach them the manner of the God of the land." (28) So one of the priests whom they had exiled from Samaria came and dwelled in Beth-el and taught them how they should fear Hashem. (29) However, every nation made gods of their own and put them in the houses of the high places which the Samaritans had made, every nation in their cities in which they dwelled. (30) And the men of Babylon made Succoth-benoth, and the men of Cuth made Nergal, and the men of Hamath made Ashima, (31) and the Avvites made Nibhaz and Tartak, and the Sepharvites burned their children in the fire to Adrammelech and Anammelech, the gods of Sepharvaim. (32) So they feared Hashem, and they made for themselves priests of the high places from among themselves, who sacrificed for them in the houses of the high places. (33) They feared Hashem and they served their own gods, after the manner of the nations from among whom they had been exiled.

(3) KIDDUSHIN 75B

ר' ישמעאל סבר כותים גירי אריות הן וכהנים שנשמעו בהם כהנים פסולים היו שנאמר {מלכים ב י"ז:ל"ב} ויעשו להם מקצותם כהני במות ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מן הקוצים שבעם ומשום הכי פסלינהו.

ורבי עקיבא סבר כותים גירי אמת הן וכהנים שנשמעו בהן כהנים כשרים היו שנאמר ויעשו להם מקצותם כהני במות ואמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן מן הבחירים שבעם ואלא מפני מה אסרום

Rabbi Yishmael holds that Samaritans are lion converts, and the priests who assimilated among them were unfit priests, as it is stated: "And made unto them from among themselves priests of the high places" (II Kings 17:32). And Rabba bar bar Hana says that Rabbi Yoḥanan says: What is the meaning of "from among themselves"? From the thorns that are among the Jewish people, meaning those of flawed lineage. And it was due to that reason that the Sages disqualified them.

And Rabbi Akiva holds: Samaritans are true converts, and the priests who assimilated among them were fit priests, as it is stated: "And made unto them from among themselves priests of the high places" (II Kings 17:32). And Rabba bar bar Hana says that Rabbi Yoḥanan says: "From among themselves" means from the chosen ones, the upper echelon of the Jewish people. And for what reason did the Sages prohibit them from entering into the congregation.

WHY WERE THEY REJECTED?

(4) RASHI EZRA 4:2

ויאמרו להם נבנה עמכם – היו אומרים כך למען תתבטל מלאכת הבית על ידיהם שלא לבנות עוד.

and said to them, "Let us build with you..." They said this in order that through them the work of the Temple should be disrupted, that they should build no more.

(5) MALBIM EZRA 4:2

הכותים היו עובדים בשיתוף, כמ"ש את ה' היו יראים ואת אלהיהם הם עובדים, וחשבו שגם ישראל יעבדו באופן זה, וע"כ אמרו ככם נדרוש לאלהיכם בקרי ליה אלהא דאלהיא, וע"כ אמרו "ולו אנחנו זוכחים", שאנו חושבים אותו לאל עליון נעלה על כל אלהים:

The Kutim served multiple gods, as in, "They revered Gd and served their gods." They thought Israel would also serve thus. Therefore, they said, "like you, we seek out your god" by calling him "the god of gods," and therefore they said, "to him we sacrifice," because we consider him to be the supreme god over all other gods.

(6) EZRA 1:2-4

(ב) כה אמר פרש מלך פרס כל ממלכות הארץ נתן לי י"י אלהי השמים והוא פקד עלי לבנות לו בית בירושלם אשר ביהודה. (ג) מי בכם מכל עמו יהי אלהיו עמו ויעל לירושלם אשר ביהודה ויבן את בית י"י אלהי ישראל הוא האלהים אשר בירושלם. (ד) וכל הנשאָר מכל המקומות אשר הוא גר שם ינשאָוהו אנשי מקומו בכסף ובזהב ובכרֹוש ובבִּהמָה עם הנְדָבָה לְבֵית הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר בִּירוּשָׁלַם.

(2) "Thus says Cyrus king of Persia, 'All the kingdoms of the earth has Hashem, the God of heaven, given me; and He has charged me to build Him a house in Jerusalem, which is in Judah. (3) Whoever there is among you of all His people, his God be with him, and let him go up to Jerusalem, which is in Judah, and build the house of Hashem, the God of Israel, He is God, which is in Jerusalem. (4) Whoever is left, in any place where he sojourns, let the men of his place help him with silver, and with gold, and with goods, and with animals, besides the freewill offering for the house of God which is in Jerusalem.'"

THEIR OPPOSITION

(7) METZUDAT DAVID EZRA 4:4-5

(ד) מרפים – הביאו מורך בלבבם למען ירפו ידיהם מן הבנין. ומבהלים – היו מפחידים אותם מלבנות.

(ה) וסוכרים – היו שוכרים יועצים בעבורם לייעץ את המלך אחר דעתם ולהפר עצת היהודים.

“Weakening” – Softening their hearts, so that their hands would be weak in building. “And frightening” – Frightening them from building.

“And hired” – They hired advisors for themselves, to counsel the king in line with their view, and to ruin the Jews’ plan.

(8) R’ TZVI SINENSKY, “TIMELESS OPPOSITION”

By the time of the exile and *Shivat Tzion*, Aramaic had developed as the lingua franca in Judea, Mesopotamia, and Assyria. It is therefore easily understood why biblical Aramaic appears in large quantities only in *Daniel* and *Ezra*, not earlier works.

Interestingly, scholars, who divide classical Aramaic into five discrete historical time periods, associate the Aramaic of *Daniel* and *Ezra* with at least some characteristics of the second stage, generally termed “imperial Aramaic.” As Shaul Shaked has suggested (*Encyclopedia Iranica*, “Aramaic,” p. 251), during the 5th and 4th centuries BCE, Aramaic was adopted by the Achaemenid dynasty, founded by Cyrus, as the official language governing all interactions between the empire and its far-flung constituents. This was an effective tool in maintaining the empire’s unity. It is therefore not surprising that biblical Aramaic occurs most often in official Persian documents, especially in *Sefer Ezra*. The Aramaic sections of our book cite or summarize official communications with the Persian empire. Thus, *Ezra’s* Aramaic highlights both the general adoption of the language by the residents of Judea and the official records of the Persian government.

WHO IS ACHASHVEROSH?

(9) RASHI EZRA 4:6

ובמלכות אחשורוש – שמלך אחר כורש הוא אחשורוש שלקח אסתר.

And in the reign of Ahasuerus who reigned after Cyrus; he is the Ahasuerus who took Esther.

(10) HO’IL MOSHE EZRA 4:6

ושָׁרְשׁ הוא Xerxes שאומרים שבלשון פרס נקרא Xarscia, והוא בנו של דריוש הראשון:

The letters שרש refers to Xerxes, who in Persian is called "Xarscia," and who was the son of Darius I.

(11) PERSIAN KINGS ACCORDING TO THE SECULAR CHRONOLOGY (CREDIT: R' MORDECHAI TORCZYNER)

- Cyrus (Koresh) 559 BCE – 530 BCE (reigned over Babylon from 539 BCE)
- Cambyses II 530 BCE – 522 BCE
- Darius I (Daryavesh?) 522 BCE – 486 BCE
- Xerxes (Achashverosh?) 486 BCE – 465 BCE
- Artaxerxes I (Artachshasta?) 465 BCE – ~424 BCE
- Darius II 423 BCE – 404 BCE
- Artaxerxes II 404 BCE - ~358 BCE
- Artaxerxes III 358 BCE - ~338 BCE

FURTHER READING

<https://etzion.org.il/en/tanakh/ketuvim/sefer-ezra/ezra-chapter-4-timeless-oppositions>

OUTLINE
